

KHOELI EA HO ITIMA EA RAMADAN

WHY ISLAM
AN ICNA PROJECT

[*“Boitimo ke tsela ea borapeli ba boikhethelo ea botho eo Muslim a bonts’ang ts’abo le boikobo ho Molimo. Ketso ea boitimo e behella motho thoko le ntho tsa lefats’e e mo lebisa ho etseng thato ea Molimo. Boitimo ba boikhethelo ba khoeli ea Ramadan bo etsa pelo le maikutlo li lule li le khopolong le thorisong ea Molimo le ho ikobeleng melao ea Hae. Masolomane khoeling ena ba beha mehopolo ea bona ho tiiseng likamano tsa bona le ‘Mopi.’”]*

Bukana ena ke phetholelo ea Sesotho ea bukana ena: The Month of Fasting Ramadhan; e fetoletsoe Sesothong ke Abdullah Tsie Sesinyi tlas'a tataiso ea Madinah Students in the Field Association (MASIF)

Lipotso malebana le Islam

Na u rata:

Ho etela Mosque (ntlo ea thapelo)

Ho ingolisa lethathamong la bao re ngollanang le bona

Ho ba le lipuisano le sehlopha sa rona sa email

Ho buisana le ba bang holim'a setsi sa rona sa marang-rang (Message Board)

Ho ba lesolomane?

Re letsetse ho: +266 56231487, +266 56427224, +266 65006895 le +266 63953545

Kapa re ngolle ho:

Lebokose la poso: MASIF, P.O Box 14131, MASERU 0100, LESOTHO

Email: masif12@gmail.com

Re etele ho: www.whyislam.org

www.islamic-invitation.com

Ka lebitso la Allah Ea Lereko Ea Mohau

“Ramadan ke nako ea semoea ea boitlhatlhobo, thapelo, le ho etsa lintho tse ntle, boitimo bo reretsoe ho thusa motho ho lokisa maikutlo a hae ho ba le taolo e nepahetseng ea boits’oaro le ho fana ho bahloki”

Ramadan ke khoeli ea borobong ea alemanaka ea Islam e ipapisitseng le khoeli (Lunar calendar). E qala ka ho hlaha hoa khoeli e ncha eleng moo motho emong le emong oa Lesolomane a lokelang ho itima khoeli kaofela. Boitimo bo etsoa ele karolo ea borapeli le boikobelo ba molao oa Molimo. Lesolomane le itima lijo, lino le lintho tsohle tse lebisang thobalanong lipakeng tsa meso e meholo le ho likeleng hoa letsatsi. Ele ho tlatsetsa liketso tse kaholimo (*lijo, lino le thobalano*) Lesolomane le lokela ho intlafatsa bophelong ba semoea ka ho tlohela lits’ebo, mashano le libe tsohle.

Molimo O re kahare ho Kor’ane: “Oho lona ba lumetseng! Boitimo bo thehetsoe lona joalokaha bo ile ba thehelo a ba tlileng pele ho lona hore le qetelle le le Muttaqun (*Ba ts’abang Molimo haholo*). Ho itima ke hoa palo ea matsatsi a hlophehileng, empa haeba emong oa lona a kula kapa a le leetong o tla lefa matsatsi ao kamora’ khoeli ea boitimo ka matsatsi a lekanang (*le ao a sa itimang ka ona*), empa haele bao ba itimang ka bothata (*bakuli ba noang meriana bophelo bohle ba bona*) ba lokela ho fepa bahloki (*letsatsi le letsatsi*). Empa ea etsang hantle ka boikhetlo ba hae ho molemong oa Hae. Ho itima ho molemong oa hau ha u ne u ka ba le tsebo. Khoeli ea Ramadan eo Kor’ane e qalileng ho senoloa ka eona, e le tataiso ea batho, eleng ntlha e hlakileng ea tataiso le sekala (*sa botle le bobele*). Joale mang le mang oa lona ea bonang khoeli e ncha (*jk Ramadan – haeba a le moo a phelang*) o ts’oanela ho qala ho itima khoeling eo.....” Kor’ane 183 – 185

Islamo ke nts’etso pele ea tumelo ea Abrahamana, Moshe le Jesu (khotso ebe le bona). Ke ka hona ho fumanoang boitimo kahare ho tumelo ea Sejuda le ea Sejakane. Le litumelo tse ling li ntse li latela boitimo kaha ba eleletsoe molemo oa semoea. Boitimo bo tsebahala ka hohle hohle hore bo fana ka mokhoa oa boits’oaro le ho atamela ho Molimo. Ke ts’iea ea boraro ea lits’iea tse hlano tsa Islamo. Ha tse ling ele: *boitlhaloso ba ho lumela le ho inehela bonngoeng ba Molimo (Shahadah), thapelo, linyehelo ho bahloki (zakah) le leeto la borapeli ho ea Makkah (hajj)*. Boitimo joaloka lits’iea tse ling e eba motheo oa tumelo ea Islamo. E tiisa le ho matlafatsa maikutlo a motho a ho ba haufi le Molimo le ho lakatsa ho etsa botle ka linako tsohle.

Bohloeki ba maikutlo le liketso li ea matlafala nakong ea boitimo. Moprofeta Muhammad (*khotso ebe le eena*) o ile a tlalehoa a itse: “**Mang kapa mang ea sa leseng lipuo tse bohla kapa liketso tse mpe (nakong ea ho itima), Molimo ha A hloke hore a lese ho ja kapa ho noa.**” A ba a boela a tlalehoa moo a itseng: “**Boitimo ha se feela ho lijo le lino, boitimo ke ho tlohela**

liketso tse bohla, haeba motho a u buela lipuo tse mpe kapa a etsa liketso tse bonts'ang ho hloka tsebo ere (a u qhapatsa): *'Ke boitimong! Ke boitimong!'*”

Ho tloaele hile ho ba le lijo tse bitsoang *'suhoor'* ka meso pele ho etsoa khoelehetso ea thapelo (*li ea tlama*) pele letsatsi le chaba le tse ling tse bitsoang *'Iftar'* hang ha letsatsi le qeta ho likela. Nakong ea ho roba boitimo hangata ho sebelisoa liteitsi ele hobane ene e le tloaelo ea Moprofeta Muhammad (*khotso ebe le eena*). Boitimo bo matlafatsa sechaba: Masolomane a memana ho tla ja lijo tsa mantsiboea 'moho 'me sena se aha likamano tse ntle lipakeng tsa baahisane, malapa le metsoalle. Boholo ba batho ba jella lijo tsa mantsiboea ntlong ea thapelo (*Mosque kapa Masjid*) 'me ba arolelana le boholo ba balumeli ba bang haholo bahloki le mafutsana.

Boitimo ka khoeli ea Ramadan

Masolomane ohle a lilemong tsa boholo (*ho tloha lilemong tsa leshome le metso e meraro*) a phetseng hantle 'meleng le likelellong a tlameha ho itima ka khoeli ea boitimo (*Ramadan*). Boitimo ke tsela ea bophelo ea liketso eseng mehopolo 'me ha e imetse bao bo ka ba kenyetsang mathata maphelong a bona. Bakuli le batho ba maetong ba ka lesa ho itima ho fihlela lintho li khutletse setloaeling. Bakhachane le batsoetse ba nyants'ang ba ka lesa ho itima. Maqheku a seng a sena matla a ho itima le bakuli ba ts'oeroeng ke mafu a sa phekoheng a hlohang hore ba lule ba ja kapa ba noa meriana ba lokolohile hore ba se itimi ho hang. Ba ka fepa bahloki letsatsi le letsatsi ho fihlela khoeli eo e felile haeba ba ena le bokhoni ba ho etsa joalo. Batho ba ts'oeroeng ke lefu la hlooho (*bohlanya*) le bona ba lokolohile ho se itimi.

Melemo ea boitimo

Boitimo ke tsela ea borapeli ea boikhethelo eo Muslim a bonts'ang ts'abo le boikobo ho Molimo. Ketso ea boitimo e behella motho thoko le ntho tsa lefats'e e mo lebisa ho etseng thato ea Molimo. Boitimo ba boikhethelo ba khoeli ea Ramadan bo etsa pelo le maikutlo li lule li le khopolong le thorisong ea Molimo le ho ikobeleng melao ea Hae. Masolomane khoeling ena ba beha mehopolo ea bona ho tiiseng likamano tsa bona le 'Mopi. Ramadan ke nako ea semoea ea boitlathobo, thapelo, le ho etsa lintho tse ntle, boitimo bo reretsoe ho thusa motho ho lokisa maikutlo a hae ho ba le taolo e nepahetseng ea boits'oaro le ho fana ho bahloki.

Moprofeta Muhammad (*khotso ebe le eena*) o itse: **“Kannete mang kapa mang ea itimang hang molemong oa ho khahlisa Molimo. Molimo O tla sireletsa sefahleho sa hae hore se seangoe ke lelakabe la mollo oa lihele ka nako e lekanang le leeto la lilemo tse mashome a supileng.”**

Boroko ba motho ea itimmeng bo nkoa ele karolo ea borapeli, ho thola hoa hae ho nkoa ele ho tlotlisa Molimo, moputso oa liketso tsa hae o ea ngatafatsoa, lithapelo tsa hae li ea amohelaha, le libe tsa hae li ea ts'oareloa.

Boitimo bo etsa hore motho ka mong a eelloe lintho tse ngata tsa Molimo. Tlala le lenyora li etsa hore motho a utloe le ho utloisisa seo mafutsana, a fumanang mokhoa oa ho ja ka thata a teanang le sona ka linako tsohle (*hona ho etsa hore barui ba utloele mafutsana*). Boitimo bo matlafatsa taba ea hore ho senya kapa ho lahla lintho tsa Molimo ke ho se Mo lebohe (*jk ho lahla lijo*).

Masolomane a hopotsoa hore a fane haholo ha bobebe nakong ea khoeli ea Ramadan le ho arola seo Molimo A faneng ka sona le ho fana ka limpho ha bonolo. Moruo oa rona ke seo Molimo A re fileng ho se hlokomela le ho se ntlafatsa eseng hore hantle ke oa rona, (*empa re le bahlokomeli feela*). Na re ka ba meharo ka maruo ao, re a sebelise ho rona feela, kapa re ka a sebelisa ho khahlisa Molimo ka ho arolela ba bang?

Motho ea etsang boitimo ba khoeli ea Ramadan kannete o eba haufi le Molimo. Boits'oaro bo tiileng ba ho itima ba khoeli ea Ramadan bo etsa hore pelo le maikutlo li lule li hopotse ho rorisana Molimo le ho phetha melao ea Hae. Sena ke ntlha ea bophelo ba semoea e lokisang kelello le 'mele – katleho e its'etlehile holim'a mesebetsi le ho itima ka 'nete eseng ka boikaketsi.

Ramadan ke khoeli ea ho itima

Molimo O ile A senolela Moprofeta Muhammad (*khotso ebe le eena*) buka ea Kor'ane ka khoeli ea Ramadan ka selemo sa 610 kamora' Jesu (*khotso ebe le eena*). Kor'ane e tsebahala ka hore ke eona buka e baloang ka ho fetisisa lefats'eng, kaha ke buka e lulang e baloa, e boela e baloa, e kenyoa ka lihloohong, ebile e ntse ele puong ea eona ea mathomo eleng puo ea Searabo. Ka khoeli ea Ramadan masolomane a kothaletsoa ho bala, ho mamela le ho utloisisa lithuto tsa Kor'ane. Tse ling tsa lintho tse etsang hore Masolomane a be haufi le Kor'ane ke nako eo ho rapeloang thapelo e telele ea bosiu kamora' ho roba boitimo ka khoeli ea Ramadan e bitsoang Tarawih. Ke thapelong ena eo Kor'ane e baloang kaofela ho tloha qalong ho fihlela qetellong (*Kor'ane e arotsoe ka likarolo tse mashome a mararo eleng moo ho baloang karolo ele 'ngoe bosiu ka 'ngoe ho fihlela bosiu ba ho qetela ba khoeli eo*) e baloa ke motho eo ho thoeng ke Hafidh (*motho ea bolokileng Kor'ane kaofela ka hloohong*).

Hafidh ke motho ea bolokileng buka ea Kor'ane kaofela hoa eona ka hloohong, lentsoe ka lentsoe, tlhaku ka tlhaku. Haesale Kor'ane e senoloa lilemong tse fetang tse sekete le makholo a mane (*1400*) Molimo A sireletsa Kor'ane ka hore ho be le likete-kete tsa batho ba bolokang Kor'ane ka lihloohong eleng Huffadh (*eleng bongata ba Hafidh*) 'me sena se e ntse hore e lule e ntse ele maemong a eona a mathomo.

“Oho lona ba lumetseng! Boitimo bo thehetsoe lona joalokaha bo ile ba thehelo ba tlleng pele ho lona hore le qetelle le le Muttaqun (*Ba ts’abang Molimo haholo*). Ho itima ke hoa palo ea matsatsi a hlophihileng, empa haeba emong oa lona a kula kapa a le leetong o tla lefa matsatsi ao kamora’ khoeli ea boitimo ka matsatsi a lekanang (*le ao a sa itimang ka ona*), empa haele bao ba itimang ka bothata (*bakuli ba noang meriana bophelo bohle ba bona*) ba lokela ho fepa bahloki (*letsatsi le letsatsi*). Empa ea etsang hantle ka boikhethelo ba hae ho molemong oa Hae. Ho itima ho molemong oa hau ha u ne u ka ba le tsebo. Khoeli ea Ramadan eo Kor’ane e qalileng ho senoloa ka eona, e le tataiso ea batho, eleng ntlha e hlakileng ea tataiso le sekala (*sa botle le bobé*). Joale mang le mang oa lona ea bonang khoeli e ncha (*jk Ramadan – haeba a le moo a phelang*) o ts’oanela ho qala ho itima khoeling eo.....” Kor’ane 183 – 185

Laylatul Qadr eleng Bosiu ba matla ke nako ea ho etsa thapelo ka botebo le ho ikobela eona, meputso le tlhohonolofatso tse ho ketsoeng thapelong ea bosiu bona e tla atlehisa. Bosiu bona ho tsebahala bo fumanaha ho le leng la matsatsi a ho qetela a khoeli ea Ramadan, ‘me sena ke se khothatsang hore motho a tiise haholo lithapelong ka nako ena.

Eidul Fitr

Pheletso ea Ramadan e fihleloa ka ho bonahala hoa khoeli e ncha, e lateloang ka letsatsi la ho keteka le tsebahalang ka hore ke Eidul Fitr kapa letsatsi la ho roba boitimo. Malapa a tsoha ka meso, a itlhoekisa, a apara liphahlo tse ncha kapa liphahlo tsa bona tse bohehang haholo, ba ea Masjiding ho ea mamela thuto ea letsatsi leo le ho rapela ‘moho (*joaloka lithapelo tsa Labohlano*). Ba leboha Molimo Ea Lereko ka ho ba fa monyetla oa ho itima ka khoeli e halalelang ea Ramadan. Letsatsi leo le tlotloa ka ho etsa mekete, ho etelana, ho ja lijo tse khethihileng le ho fanana ka limpho haholo ho bana. Empa pele ho ketekoa motho emong le emong, motho e moholo le ngoana ka ho ts’oana o lokela hore a be a fane ka nyehelo ea bahloki le mafutsana e tsebahalang ka hore ke Zakatul Fitr ho ba e hlokang. Nyehelo ena e ka fanoa ele lijo-thollo kapa chelete hore bohle ba keteke letsatsi lena la thabo ka lifahleho tse elileng le ka pelo tse thabileng.

Eidul Fitr ha se letsatsi feela la ho keteka le ho etelana. Hona le melemo eo ba qalileng le ho phethela khoeli ena hantle ba e fumanang kapa ba e lebelletseng, ho ipehella hole le litloaelo tse fosahetseng, le ho sebetsa ka thata ho fumana khotsofalo ea Molimo. Ka lebaka la seo Molimo O entse letsatsi lena ele letsatsi la ts’oarelo ea libe. Lesolomane le ba le maikutlo a thabo le nyakallo, le matla a ho thulana le ho khanna liteko tsa selemo ka tumelo le ts’epo. Islamo e ruta hore sepheeo sa bophelo ke ho khahlisa Molimo. Ka khoeli ena motho o fumana a le haufi le Molimo ha feela a etsa tsohle tseo a laetsoeng ho li etsa ka khoeli ena ‘me sena se mo atametsa ho Molimo ka ho Mo khahlisa.